

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilttér és hirdetések.
Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Nyilttér példányra 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdoszerkesztő:
STRAUSZ SÁNDOR.

Mire várnak még?

Az antánt vezére tudvalevőleg Anglia. — Anglia készítette elő a háborút, Anglia osztotta el a szerepeket, tolt a színpalotkat és állította be a szereplőket, mielőtt a borzalmas dráma előtt fellebbez a függöny. Mielőtt így mindent elrendezett, sietve menekült kényelmesnek ígérkező páholyába, hogy onnan végigfigyelje az általa rendezett színjáték lefolyását, utána pedig a pénztárból felszedje a rengeteg bevételt.

A színdarab azonban kontár munka volt; a rendezőnek nem maradt nyugalma a páholyában és le kellett sietnie a színpadra, hogy mindenféle jól-rosszul, de inkább rosszul, mint jól rögtönzött beszéddel, cselekedettel megmentse a darabot a bukástól.

De bármilyen rossz rendezőnek bizonyult az angol, azt az egyet tőle elvitatni nem lehet, hogy számolni tud. Különösen akkor, ha arról van szó, hogy üzletet csináljon. S Anglia előadását csak azért rendezte, hogy az neki minél többet jövedelmezzen. Bányája is ő, ha kifütyülük a színészeket, ha egyikük-másikuk koronája a sok ide-odafulkozás közben földre hull és ha végül a szereplők a nagy kudarc miatt egymás hájába kapnak! Sőt ezen az utóbbin ő maga kacagna legjobban. Kisült azonban, hogy a komédia korántsem oly jövedelmező, mint jeles direktorunk remélte, sőt mi több: a színpadra sietett igazgatónak is tartania kell attól, hogy rohadt almákkal díszített hagymakoszorút dobna a fejére és még az sincs kizárva, hogy a többi szereplővel együtt őt is alaposan elpáholják.

Az előadás, mint, üzlet is megbukott. Csodálatos, hogy a kítűnően számolni tudó igazgató, aki eddig a német kereskedelem időleges megszorítása révén némi kárpótlást szerezhetett óriási hadviselési költségeire, nem siet megmenteni, amit még megmenthetne, hanem fejvesztetten megvárja, míg megrohanják pénztárát és onnan elszedik az utolsó pennyt.

Az antántot vezető, helyesebben: félrevezető Anglia ma már nagyon is belevegült a háborús színjáték forgatagába. Elvetette a sulykot és minden áron meg akarja kaparintani a nagy nyereséget, melyet pénzszerzője a nagy vállalkozástól kezdettől fogva elvárt. A jó számító annyira dühbe jött, hogy elvesztette közmondásos flegmáját, még ennél is több: még számítani is elefejt.

Pedig Anglia nemcsak igazgatója, de főpénztárosa és főkönyvelője is az antántnak. É minőségében kötelessége volna üzleti mérleget készíteni, amelyből, óvatos kereskedő léte, le kellene vonnia jövő magartartására nézve a tanulságokat és ha azok tulságosan kedvezőtlenek — amilyenek tényleg — fel kellene számolnia az üzlettel.

Anglia háborús üzletének mérlegét mi — az ellenségei — számszerű pontossággal nem állapíthatjuk meg. Mégis — épp úgy, mint a kereskedő-világban — mi ennek a nyilvános számadásra kötelezett cégnek nyereség-vesztés számláját az általa lebonyolított, általánosan ismert üzletek nyomán megközelítő pontossággal össze tudjuk állítani.

Amikor ezt az alábbiakban megteesszük, meg kell jegyeznünk, hogy a könyvvitel szá-

bályai szerint a befektetett alapítke összegét mindig a veszteség-rovatban kell feltüntetni, — oly könyvelési szabály, mely ezáltal Angliát illetőleg nagyon közel jár a valósághoz, mert vállalkozására fordított tőkéje bizony nagyobb részt elszott. Nézzük már most a cégnek és a vele affiliált vállalatoknak — az egész antánt firmának — háborús aktívumait: pénzbeli nyeresége Angliának a Németországától és az általa megfélemlített semleges államoktól lecsipelt aránylag csekély kereskedelmi haszon; területileg elenyészően kicsi részecske Lotharingiából, ennél valamivel nagyobb — de éppen nem nagy rész — Galiciából és a részint nagy túlerővel meghódított, részint minden ellentállás nélkül megszállt német gyarmatok. E vagyontételek a nagy háborús kiadásokhoz mérten (és a vereszségeket, az angol felfogáshoz alkalmazkodva, figyelembe se véve), nevetésesen csekélyeknek nevezhetők. Van azonban az aktívumban egy nagyobb tétel: az angol hajózás korlátlan szabadsága. Ez ugyan inkább relativ, mint abszolút haszon; mert a háború előtt sem zavarták Angliát hajózási szabadságában és még annyi bántalmazásnak sem volt kitéve, mint most, háború alatt; de előny Angliára nézve annyiban, hogy a központi hatalmak tengeri forgalmát megszoríthatja.

Nézzük már most mi teher áll ez aktívummal szemben?

Veszteség: Oroszország északnyugati része, továbbá egész Lengyelország, Franciaország tíz északi megyéje, Belgium legnagyobb része, Szerbia és Montenegró, meg Albánia eddig meghódított része. Elvesztett azonkívül, amit számokban nem is lehet

Egy nap a Monte San Michelen.

Írta: Fenyves Dániel.

I.

Virrad. Az éjjeli áthatlan sötétséget lassan derengő félhomály váltja fel, melyből vad, zord sziklás hegyek, köves fensíkok bontakoznak ki. Szürke, alig néhány színárnyalattal tarkított ruhájukban olyan misztikusnak látszanak, szinte mozognak s amint dereng, az ember úgy látja, mintha a hegyóriások mind közelebb-közelebb jönnének, hogy maguk alá temessék. A csillagok fénye mind halványabbá válik, már kivehető a törpefenyők körvonalai s nemsokára kelet felől egy fényugár villan keresztül a hegy orma felett, hogy mindent a leggyönyörűbb színpompába öltöztessen, hogy a szemlélő elé állítsa a karszatos hegyek minden szépségét, káprázatos látványait. — Balról a tenger. A legragyogóbb látvány a szemlélőnek. Mintha hatalmas vértengert látna, oly piros s bár még a Nap nem látható, de a vízszínen már ott tündöklök minden pompájában vérvörös arccal a napkirály. Talán haragszik, hogy a hegy eltakarja s nem onthatja szét sugarait mindenfelé. — Szemrem girbe-görbe medrében a zabolátlan Isonzó folyó kanyarog, biborpiros színben; fut, rohan a vérfolyó a vértengerbe, szeretettel fogja körül biborhajujával a vérkirályt, a Napot.

Jobbról az égigéző havasok tündökölnék a vörös piros színben. Büszkén meresznek égnek havas

fejüket, nékik nem kell az éltető napugár; nékik nem kell a meleg; kevélyen verik vissza: mert hófehér köntösüket bepiszkítja, megolvasztja. — A sziklák mintha véresek lennének, úgy tűnnek fel. Mindenütt vér: a harc téren, a Monte San Michelen vagyunk.

Teljes pompájában feljő a tenger felől tüzes szekéren Apolló, a Nap istene. Ragyogó sugarai elől gyorsan menekül felfelé a köd, a pára. Megvilágítja az üres, lakatlan falvak mások békés, de most rommá lőtt házacskáit, a nem rég még boldog, nyugodt földmives-családok apró fészkeit. Vad harcok nyomát viseli magán minden rög, minden fa, minden halom. A kis erdők letarolva, a magános fák korona nélkül, kopasz ágakkal, sőt kettőtört törzsekkel. Csak a csonkjai meredeznek az égnek. A fensík hatalmas gödrökkel, gránáttűrsokkal tele. — Itt háború van, rémes élet-halál küzdelem. Itt vagy győzni vagy meghalni kell.

... Dörrenés! Az Isonzó tulsó partjáról, ahol a hítszögök hadállásai vannak, megjő az első reggeli üdvözet. Zúgva-búgva szeli át a levegőt, hogy hatalmas robbanással vágódjék le a légbe dobáljon ott, ahol lezuhan: kősziklát, fát, földet, élt, mindent, ami körülötte van. De mi sem maradunk adósak. Egy éles csattanás és hatalmas búgással repül a mi viszontüdvözetünk, mely sok ellenségünknek a halált, az örök békét jelenti. Ez a reggeli üdvözet. Erre azután megkezdődik a koncert: a bős ellenfelek tüzéségének feleselése. Túlán az Isonzóról bizonytalan össze-visszaság-

ban jönnek a búgó gránátok, sűrű sziprapnellék. A mieink lassan, méltóságosan felegetnek; de ahová a nehéz gránátot, tréfásan a bombát, elküldik, ott bizonyára senki nem eszik belőle, élőt ott nem marad. — És mi a kettő között vagyunk. A hegytarajon, a fensík szélén apró kis sziklaházikók végtelen sora húzódik a hatalmas kősziklák, kicsi bokrok mellé. A rajvonalon, az apró fedezékek szinte eltűnnek a rengeteg kőhalmazban, annyira egybeolvadnak színével, csupán a bennük látszó élet engedti sejtetni, hogy ott laknak. A hős honvédek, a magyar nemzet dicső vődei, laknak a kis odúkban. A bátrak, kik palotákat, szép házakat, a szülőhelyüket, szeretteiket hagyták el, hogy eljőjenek ide, a vad idegenbe; soha nem látott ég ért hegyek, fehérfejú havasok, megmászhatatlan zord sziklák közé: hogy a hítszögön megboszulják az árulást, a cserbenhagyást. És a zord szikla, a megmászhatatlan hegyorom, megmászhatóvá lett. Mindenütt ott vannak a drágák, a hősök, a dicsőek.

Folyik innét is, túl is a nagyhangú beszéd. Itt is, ott is levág egy-egy hatalmas, dühös olasz gránát; de hátártalan dühét csak a sziklákra töltheti ki. Nem talált. Ritka eset, amidőn a rajvonalba lő be. A robbanás folytán keletkező hatalmas fekete füstgomoly, az ég felé repülő kövek, mintha a pokol nyílása volnának, mintha egy tűzhányó vulkánja lenne. A sziprapnellék vízszintes sávjal szelik át a levegőt s egy erős pattanás után pénzszerű csengéssel szórják szét golyóikat. Néha azonban a rajvonalba is belátogat egy grá-

kifejezni, az antánt presztízsével együtt Anglia presztízsé is. Ezt a veszteséget előbb Törökországnak, majd Bulgáriának hozzánk való csatlakozása fokozta, az angoloknak a Dardanelláktól való »hősies« futása pedig beleléte. Hogy ezzel szemben mit nyert az antánt volt szövetségeseink hűszegő hozzájárulásával, azzal ellenségeink maguk sem dicsekednek.

De az angol főkönyvelő az említett veszteségeket — mint az angol királynak a »diadalról-diadalra« hivatkozó trónbeszédéből is kitérünk — mind a nyereség-rovatba jegyzi. Lelkiismeretét nem nyugtatja, hogy okvetlenül bekövetkező bukását csalárdnak fogja minősíteni a világ ítélszéke. Inkább megterheli lelkét a legnagyobb bűnökkel, de azért nem enged. Nem engedi, hogy szövetségesei a megsemmisüléstől meneküljenek, neki győzelem kell minden áron — melyet a szövetségeseinknek kell megfizetni.

Meddig fognak ezek még kötélnek állani? Mire várnak még? A csodák kora letűnt, a valóságot nem lehet elszakítani. Ha nem akarják felismerni a reális helyzetet, rettenetes kiábrándulásban lesz részük a nagy leszámoláskor.

A tavaszi gazdasági hadjárat.

Ghillyán Imre báró földmívelésügyi miniszter január hó 15. éri keltező a törvényhatóságok útján a következő üzenetet küldte a magyar gazdaközönségnek: »Aunak a meggyőződésnek adok kifejezést, hogy az arra hivatottaknak tettekben erős, hazaszeretettől irányított, lelkes közreműködése biztosítani fogja tavaszi gazdasági hadjáratunk sikerét is.« Ez az üzenet egy hosszabb rendelet végző mondata, amely rendeletben a miniszter körülírja, hogy az arra hivatottaknak mit kell tenniük, amivel biztosíthatják a tavaszi gazdasági munkák elvégzését, s azok sikerességét. Minden tekintetben figyelemkeltő ez a miniszteri rendelet. Elsősorban is elismeri, hogy a mezőgazdasági munkák lebonyolítása csaknem ugyanolyan nehézségekkel jár, mint a hadjárat viselése. Elismeri azonkívül a miniszter azt is, hogy a mostani nehéz körülmények kö-

zött nem szabad a mezőgazdasági munkák végzésénél a maga csekély erejére hagyni a gazdát, hanem minden illetékes lényezőnek, minden arra hivatott egyénnek arra kell törekednie, hogy a tavaszi gazdasági munkák nemcsak elkezdhetők, de sikeresen befejezhetők legyenek.

Az őszi gazdasági munkák — nem tiatok senki előtt — részint az időjárás utlohasága, részint más kényserlő körülmények folytán nem sikerültek úgy, mint ahogy kívántuk. Sok föld maradt bevetetlen, holott a magyar földnek mostanában a legnagyobb erőpróbát kell kiállania, mert nemcsak a magunk, hanem barátaink élemezését is kell jórésztben biztosítani. Ami azonban nem sikerült öszszel, az mind befejezhető lesz tavasszal. Nem kell hozzá egyéb, mint öszszetartás, céltudatosság és egy kis szeretet. A földmívelésügyi miniszter a tavaszi munkák tekintetében különösen a járási és községi intézőbizottságok lelkiismeretére utalt s öket hívja fel, hogy a szövetkezés, a kollektívítás latbavetésével kövessenek el minden lehetőt, nehogy egy talpalatnyi szántóföld megműveletlenül, vetetlenül maradjon. Vegyenek ezek a bizottságok számba minden használható munkaesőt, tehát nemcsak embert, nemcsak dolgos kezet, hanem haszonállatot, gépet s ezek számbavételével öszszak be úgy a munkát s végeztessék, hogy a kalászt érlelő nyár meg tudjon felelni minden hozzáfűzött várakozásnak.

A földmívelésügyi miniszter az említett rendeletében kitérásba helyezi a mezőgazdasági munkák községi és járási intézkedő szerveinek a legmesszebbmenő hatósági segítségét is. Kitérásba helyezi a szükséges tavaszi vetőmagot, egyszóval ott, ahol jóakarat, becsület s a közérdekre való hivatkozás a mezőgazdasági munkák végzésénél nem segít, kényszer-eszközöket is igénybe lehet venni. De úgy, miként a földmívelésügyi miniszter, mi is bizunk földmívelő népünk józanságában és erkölcsében, s már a helyzet kényszere folytán is remélhetjük, hogy minden munkaképes férfi, nő és gyermek ott lesz a nemzeti természet biztosító munkánál. Öszze kell tehát fogniok a társadalmi szervezeteknek, a közigazgatási hatóságokkal és

megfeszített erővel résen kell állniok, hogy elhárítsanak minden akadályt a nemzeti termelés útjából.

Montenegró kivitele.

Hogy ez a kis ország, amely most elmentálási képessége végpontjához ért, egyik árucikkével a világtacon dominált szerepet játszik, azt nálunk csak kevesen tudják. Ez a cikk a mostani háboruban nagy fontossággal bír, mert niucsen hadiszintér, melyen nagyon sokat el ne használnának befőle. Ez tudniillik a — rovarpor.

Ezelőtt »perzsá«-nak nevezték. De Montenegróból származik.

1840-ben egy Rosauer Anna nevű szegény német asszony a dalmáciai Ragusában kigyomláta kertescskéjéből a Pyrethrum cinerariae nevű növényt és a szoba sarkába dobta. Később, amikor a növények megszáradtak, észrevette, hogy a szobasarok tájéka tönentele rovar hever holta. Ebből helyesen azt következtette, hogy a növénynek rovarirtó hatása van. Droba gyógyszerész segítségével ebből a növényből port kezdett gyártani, mely csakhamar messzire elterjedt. Montenegró világkereskedelmet kezdett és magas árakat kapott érte.

Később, konkurrencia következtében, jelentékenyen leszállt az ára. Amerika ugyanis azt állította, hogy ott is bőségesen terem ez a növény és versenycikket bocsátott áruba. Erről azonban hamarosan kitérünk, hogy értékelen, mire a Montenegrói por ára ismét elérte előbbi magas színvonalát.

De van még egy »cikk« Montenegrónak, mellyel szintén világkereskedelmet folytatott, még pedig olyan, mely egész Európa végzetéhez nem csekély mértékben járult hozzá.

Amikor még béke idején egy külföldi újságtudósító figyelmeztette Montenegró királyát, hogy onnan nagyon kevés árucikkkel exportálnak, Nikita ravaszul hunyorított a szemével, mondván:

»Uram. ön megfedekezik — leányaimról!«

Nikita leányai tudvalevőleg erősen szították a lángokat, melyekbe most Európa borult. Ök voltak azok, kik leghevesebben izgattak a központi hatalmak ellen.

— **Hirdetmény.** Zalavármegye közigazgatási bizottságának az 1913. évi 14-ik törvénycíken alapuló rendelete értelmében közzé teszem, hogy az írni és olvasni tudást igazoló vizsgálatok Csáktornyan a községháza tanácstermében 1916. évi február hó 21-én délelőtt 8 óraker kezdődnek. Az írni és olvasni tudásnak a választási jog szempontjából az 1913. évi 14-ik t. c. értelmében nagy jelentősége van. Az írni és olvasni tudás igazolására bocsájtható a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, aki a 21-ik életévét betöltölte. A vizsgálat ingyenes. A vizsgálatra hivatalomban személyesen, vagy levél útján a vizsgálat megkezdésének napjáig lehet jelentkezni. Csáktornya, 1916. január hó 29-én. Szilágyi s. k. lb. főszolgabíró.

K Ü L Ö N F É L É K.

Néplökölés.

Családi tűzhelyem
Mily szép ideháza...
El kell tőle válnom,
Mert szólt a Haza!

(Folyt. köv.)

nát; oda is küldenek egy-egy bombot, amely detonációjával nagyobb ijedelmet, mint vaszélyt okoz. Azonban, ha telitalálát ér egy fedezéket, ott repül minden: kő, homokszák, deszka, ember. A nyomámbau halál, pusztulás marad. A hangos zeneközben néha-néha belebúgnak a mi nehéz gránátjaink, hogy tucat számra, öszszetépve dobájják légebe a hűszegőket, a gyűlölt taliánokat. Lassan elérkezik 10 óra, az olaszok megszokott támadási ideje. A gyalogsági tűz részükről mind erősebbé válik; folytonosan hallatszik a sűrű »pakk, pakk.« Közbe a gépfegyver katonagása is vegyül. Így tart ez fél óráig, amikor is hirtelen megszűnik a tűz s tömegben vagy libasorban megindítják a rohamot. Vad futással igyekeznek átérni a rövid távot, de mintha a zápor esnék, úgy fogadják a mi gyalogságunk és gépfegyvereink golyói. A mások csendes fedezékek tetéjén dősz, dühös, elkeseredett magyar honvédek fekszenek s gyorsan ontják a halált a rohamozó ellenséges gyalogságra. Hullanak, mint a levél öszszel; de nem tágtanak. A drótkadályok előtt azonban végeleg letörnek a támadás. Aki még él, menekül vissza, a teret pedig jajtató, vérző sebesültek; hörög, utolsó mozduló haldoklók s néma halottak borítják. Ezek a legboldogabbak, rájuk nézve a borzalmaknak vége. De ismét rohamra jó egy töm-g. Hátulról tisztjeik kardlappal, revolverrel bajtják öket s a szegény áldozatok hangos »Avanti« kiáltással rohannak előre, a halálba.

A támadás, mint rendszeren, most sem sikerült. Elcsendesül a csatater, néma, kihűlt hullák fedik. Áldozatai néhány hóhérnak. Mennyi letört remény, hány megszakadt élet? Hány apró gyermek, hűves, szülő várja szeretettel a harcost, aggodó félelemmel gondol rá,.... és az nyugszik, csendesen, némán. Ő már nem tér vissza többé. Temetlen hullája még a végtiszűszőseget sem kapja meg. Itt öszzik fel, válik porrá, martalékává a férgeknek. Hány és hány ilyen hullá fekszik előttünk! — De nálunk is megvannak az ilyen támadásnak az áldozatai. Sebesültjeinket szerető gondoskodással kötözzük, vigasztaljuk, enyhítjük fájdalmukat. Ha halott van, félre fektetik; a levételeire ki kell várni az alkonyt, mert az utat lövi, ha azon valakit mozogni lát, a művelt, a kultúra bölcsőjében született olasz, a kultúra Róma ivadéka.

.... Lecsendesül a puskazaj; ismét átveszik szerepüket az ágyúk. A kudarcot megboszulandó, veszett tüzet zúdít felénk az olasz tűzérsg; de hál' Isten, mind hátra megy, s egy csomó követ dobál az égnék. Tehetetlen dühök a hatalmas gránát és schrapnelltüzben mertül ki; de hiába: nincs eredmény. Megtörök minden a dicső, magyar honvédeken!

Szeretem mindkettőt
Nagyon és igazán
Boldog vagyok, érzem,
Mindkettő oldalán.

Szép Hátsámat mégis
Előbbre kell tennem,
Hogy a kis családom
Bistositva legyen.

Hátsámat először
Kell hát megvédenem,
Mert csak így lesz boldog
További életem.

II/3. Szivoncsik Antal.

— **Házasság.** Burgolits István csáktornyai polg. isk. tanár tegnap délután oltárhoz vezette Schmidt Olga kisasszonyt, Schmidt Ede leányát, Csáktornyán. Mint tanuk Pataky Kálmán polg. isk. igazgató és Tóth Dezső polg. isk. tanár szerepeltek.

— **Halálozás.** Vettük a gyászjelentést, hogy id. Gróhmann Károlyné, szül. Bubenik Paula úrasszony január 28. án 62 éves korában Keszthelyen elhunyt. Az áldott emlékeztető úrnőt széleskörű rokonság siratja, többek közt lánya, Fejér Jenőné, szül. Gróhmann Irma úrasszony Csáktornyán. Az elhunyt úrnőt január 30-án temették el. Nyugodjék békében!

— **Az ügyészség új vezetője.** A nagykanizsai kir. törvényszék kir. ügyészsége élére az igazságügyminiszter Kiss László dr. ottani kir. ügyészt állította. A személyváltás, mely minden irányban nagy megnyugvást s Nagykanizsa társadalmi köreiben nagy örömet kelt, az előbbi vezetőnek, Fischer Imre kir. főügyész helyettesnek egészségi okokból történt nyugdíjaztatása folytán történt.

— **Felülvizsgáló bizottságok szervezése.** A honvédelmi miniszter rendelete szerint az 1916. évben működő katonai vegyes felülvizsgáló bizottságok szerveztettek. A többi bizottságok közül a pécsi, pozsonyi és soproni bizottságok február 10-én, április 12-én, június 6-án, augusztus 10-én, október 10-én és december 12-én fognak ebben az évben összehívni. A bizottságok elnökei az illető vármegyei főispánjai.

— **Adakozás.** Knezevich Viktor báró Stridóvárról a Vöröskeresztegylet helybeli fiókja részére 5; Boleratzky Gyuláné az üdítő állomás céljaira 10 s Friedrich Emilia 16 K-t adományoztak. Az adományokért az elnökségek köszönetet mondanak.

— **Választmányi gyűlés.** A f. hó 14-én tartandó törv. hatósági bizottsági rendes közgyűlésen feveendő ügyek tárgyalása végett az állandó választmány f. é. február 7-én d. e. fél 10 órakor a vármegyház gyűléstermében gyűlést tart.

— **Adományok.** Egy magát megnevezni nem akaró jótékony szívé adakozó a csáktornyai szegényalapnak, a Vörös Kereszt helybeli fiókjának és a helybeli jótéti bizottságnak 50—50; s a keresztény nőegyletnek, és az izraelita nőegyletnek 20—20, végül az üdítőállomásnak 10, összesen 200 K-t adományozott. Az adományokért az illetékes elnökségek köszönetüket nyilvánítják.

— **Köszönetnyilvánítás.** Egy magát megnevezni nem akaró jótévő Csáktornya község előjárósága útján, a Csáktornyai izr. nőegyletnek 20 koronát adományozott. Köszönetet a nemesszívű adakozónak. Izr. nőegylet elnöksége.

— **Hadi menetrend.** A pécs—barcsi vonalon a hadimenetrend lépett életbe.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Velt István, Kralcscec Mária, Kralcscec Éva, Németh Béla, Kis Margit, Korunek Éva, Fekes József, Sinkó Mari, Gyergyán István, Zadravec László, Novák János. — Meghaltak: Schwarz Erzsébet (12 é), Gáspár Ignác (71 é), Vabecz Ilona (28 é), Süh István (50 é), Simon Lajos (64 é), özv. Modornovics Ferencné (79 é), Bogdán Mihály (21 é), özv. Horváth Mátjáné (74 é), Gajnik György (30 é), Dankó János (50 é), özv. Bagári Józsefné (86 é), Muzikár Ferencné (31 é), Koppón György (34 é), Prsztec Viktoria (25 n), Varga Imre (1 é), Korunek Éva (1 n), Jagecz János (42 é). — Házasságot kötöttek: Hajdutoka Algernon és Martinkovics Mária; Módlicz József és Lukofnák Paula.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi utcai állandó mozgó színház mai előadásainak fő műsorpontja »A gránátköves asszony« (bűnügyi tört. 3 felv.). A programot érdeklésztő műsor egészíti ki.

— **Szénhiány.** Sándor János belügyminiszter, hogy a háborúval kapcsolatos intézmények és üzemek nagyobb szénfogyasztása, másrészt a szénbányászatnak és szállításnak a munkaerő és kocsihány, valamint a forgalmi fennakadások által előidézett csökkenés nagyobb zavarokat ne idézzen elő, körrendelettel intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a szénfogyasztás a feltétlen szükségesség mértékére korlátozassék. Ulasította tehát a törvényhatóságokat, hogy egyfelől a villany és gázvilágítás lehető megszorítása érdekében az intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg és egyéb üzemek szénfogyasztását is a legmesszebbmenően mérsékeljék, másfelől az összes hivataloknál, intézetek és intézményeknél a villany és gázvilágításra, valamint a közzénnel való fűtésre nézve rendeljenek el nyomtatékosan minden lehető takarékoskodást.

— **A háború.** A háború új mozzanatokat nem hozott a küzdelembe a múlt héten. Montenegró fegyverletétele véget ért s így csapataink folyton előnyomulnak Albániában. Alessió, San Giovanni di Meduát és Kraját megszállták. Egyéb harctéren jelentősebb dolgok nem történtek, csak a nyugati harctéren fogtak el a németek La Folietől keletre s Frise falunál 3000 franciát s 22 gépfegyvert. A lefolyt hét a lég-hajók háborúja volt. Nemcsak egyes Zeppelinek, de egész rajok intéztek támadást mindenfelé. Első sorban Páris bombázták, mely alkalommal száznál több halott és sebesült volt a pusztítás áldozata. Ép így nagy rombolást vittek végbe a Zeppelinek Saloniki fölött s angol területen, ahol Liverpooltól Jarmouthig körülbelül 700 km.-nyi vonalon Manchester, Nottingham és Sheffield gyárait, katonai táborait bombázták. Rengeteg anyagi káron fölül eddig 118 sebesülttel és halottal számolnak be a bombák hatásáról. A mi pilótáink pedig Durazzo és Valona fölött kellemetlenkedtek Essad pasának s az olaszoknak. — Az északi harctéren s Saloniki előtt, valamint Ázsiában is vihart jósól csend uralkodik. Az olaszok pedig a tolmecsi hidfőtől visszavonultak nagy vereség után.

— **Kik kérhetnek három havi szabadságot.** A honvédelmi miniszter felhatalmazta a honvédkerületi parancsnokságot, hogy közgazdasági érdekből, különös méltánylást érdemlő esetekben az alábbi foglalkozást üzők-

nek, előre meghatározott időre, de legfeljebb 3 hónapra szabadságot engedélyezhessen: önálló mezőgazdáknak, nagybirtokosoknak, mezőgazdasági szövetkezetek egyes tisztviselőinek, mezőgazdasági célokra szükséges kovácsoknak és bográroknak, udvarbíróknak és munkavezetőknek, erdőgazdáknak, fatermelők és ezek üzemvezetői, felügyelői, gépészeti személyzetének, molnárok és halászoknak, kádároknak, legfeljebb hat hét), serfőzőknek és alagsóvezetőknek. A kérelmeket a közigazgatási hatóságok fejei, illetve főispánok véleményezik.

— **A vitézségi érmek járuléka.** Hazatérő hős katonáink eltartására vonatkozólag nagy jelentőségű reformot terveznek. A hős katonák, kik vitézségi érmeket kaptak, a vitézségi érem után megfelelő havi járulékot huznak és pedig arany érem után 30 koronát, nagy ezüst érem után 15 koronát és kis ezüst után 7 korona 50 fillért havonta. Illetékes körökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a havi járulékokat egyszerű és mindenkorra megváltják, vagyis egy összegben fizetik ki ezeket a járulékokat. Eszerint az aranyérem havi járulékaért fizetnének 4000 koronát, a nagy ezüst érem után 2000 koronát, a kis ezüst érem után 1300 koronát. Ugyanígy meg akarják váltani az özevegét, árvák és rokkantak havi járulékat is.

— **Csalékony** mostanában az időjárás. — A szabadban tartózkodva, könnyen lep meg bennünket a hirtelen hideg és hazaérkezve csak azon vesszük észre magunkat, hogy szorul a mellünk, szurast érzünk a vállakban, nátha, rekedtség és egyéb baljóslatu tünetek mutatkoznak rajtunk. A régi bevált nyálkaoldó, fájdalomcsillapító Feller-féle »Elsafluid« ily esetekben azonnali megkönnyebbülést hoz, épen azért néhány üvegecskét mindig otthon kellene tartani. 12 üveget bementve 6 koronáért küld Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Centrale 124 sz. (Zágrábmegye), aki 4 K 40 f-ért egyttal 6 dobozt küld az enyhe hashajtó hatású Feller-féle »Elsipulálkából« is.

— **Szabadságot katonák utazási költségei.** A hadvezetőség újabb intézkedése szerint a szabadságra menő tisztnek és tisztjelöltnek ezután nem térítik meg utazási költségeit. A legénység, amennyiben nyolc napi szabadságot kap, tartozik viselni a költséget. A szeb hadifogsághól visszatért egyébként is megbízható legényeknek, ha fogságba juttasuk körülményeit kellően igazolni tudják, két heti szabadságot engedélyeznek.

— **Történelmi fali képek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1907. évi 27. t.-c. alapján elkészíttette az elemi népiskolákban használandó történelmi faliképeket. Ezek a képek a közeljövőben kerülnek szétosztásra, mégpedig olyan formában, hogy a kir. tanfelügyelőség egyes nagyobb községekben megközelíthető községekbe küldi el az egyes körzetek részére a képeket, ahonnan aztán az iskolák vezetői alkalmilag elszállítják.

Szerkesztői üzenet.

Fenyves Dániel — harctér. Értesítsen kérem lev. lapon, megkapta-e az egyszer kért lappeldányokat, mert mi azokat minden esetben pontosan menesztettük. Cdvözlét s sok szerencsét!

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novina, se imaju poslati na ime urednika u

Csáktornya

Izdateljstvo:

kajšara Strauss Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplate ođna je:

Na celo leto . . . K 10—

Na pol leta . . . » 5—

Na četvert leta . . » 2-50

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fat računaju.

Ođgovorni urednik:

ZRINYI KÁROLY.

Saradnici:

PATAKI VIKTOR I SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik

STRAUSZ SÁNDOR.

Naše čete su vre vu Albaniji.

Vu Valoni bude vekši boj s taljanom. - Nemci su opet s uspehom navalili na francuze. - Englezi su od početka tabora svega skupa 520 vekših i menjših morskih ladjah izgubili. - Nemški veliki zrakoplovi su bombe hitali na Pariž. - Kak je vušel Peter, srbski cesar. - Éssad baša mir hoče napraviti. - Bitke vu Bukovini.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Črnogorci su svoja oruđja našoj vojski vu prošlim tjednu do kraja prekdali. Črnogorski vojniki su se rezišli i ođišli svaki prama svomu domu. Nadzapovedništvo naših šeregov je ođredilo, da on, koj se dobrovoljno preda i svoje oruđje doli देने, slobodno ide dimo. Spametneši črnogorci su to i vćinili. Ali nekoji su se zjedili s onimi srbi, koji su vu Albaniju pobegli, pak bi se radi dalje vojuvali. Takovih je malo. Ovi budu na skorom rezrazno izegnani. Črnogorci moraju sve svoje stare hanđare, pištole, nože i t. d., koje vu pojašu nosiju sobom, ili puške i t. d. koje doma imaju skrivju, moraju vu vekša mesta skup znositi.

Najvekšu brigu ima vezda naše vojnićtvo s tem, da črnogorce hrani. Ovi ljudi su dugi čas vu taboru stali, pak si nisu mogli za zimu kruha priskrbiti za svoju familiju. Vezda jih mi moramo hraniti, dok si kaj priskrbiti budu mogli.

Do vezda su črnogorci 314 stukov, više kak 50 jezer puškah i 50 mašin-puškah skup znosili i zapovedništvo naših šeregov prekdali.

Vu celoju Črnogori su naši vojniki gospodari ar su vre celu Črnogoru predobili a stranom jim črnogorci svoje volje predali. Naše čete su vre prek Črnogore vu Albaniju domaširali i ovdí jedno glavno mesto Skutari zvano, vu ruke vzeli. Ov varaš kre morja leži i za trgovinu je jako znameniti.

Albaniju su si hoteli talijani prisvojiti, pak su zbog toga svoje čete ta poslali. S njimi su se združili oni srbi i črnogorci, koji se nisu hoteli predati. Pri Valoniju su se skupljali i združili s taljanskom četom. Valoni je takaj jeden znameniti trgovečki varaš poljeg morja, za to bi ga taljani vu svojih rukah radi zadržali. Ali naše, pak bulgarske čete su vre blizo Valona i morti još vutem tjednu budu iztirali talijane iz Albanije, ar su vre kre morja ležeće Alesio i San Giovanni di Medua zvane varaše predobili.

Nikita črnogorski kralj je vu Francuz-

ku pobegel, pak tam čeka, kaj bu s njim, pak s njegovim orsagom. Francuzi, englezi, pak rusi su jako srdili na njega, da se nije do kraja branil i da nije harcuval do zadnjega človeka proti našoj vojski.

Nemci su opet počeli navalu proti francuzom, ar su vu prošlim tjednu pri Neuville i Somme zvanom mestu vu Francuzkoj 1159 vojnikom vlovili i 22 mašin-puške ođzeli.

Englezka vlada je vezda jeden izkaz izdala od svojih na morju izgubljenih ladjah. Iz izkaza se videti more, da su nemške i naše pod vodom plivajuće morske ladje vnooga kvara napravile englezom. Od 1914-og augustuša 4 ga do 1915 og leta oktobra 31 ga su englezi na morju izgubili: 274 velike i 19 menjše morske ladje i 227 morske ribarske ladje.

Englezka je izdala takaj jeden izkaz, vu kojem računa da, kuliko je izgubila mrtvih i pležeranih do 9 ga januara ovo leto, od onda, gda se je tabor počel. I to je lepa šumma. Izgubil je englez 24 jezer i 122 oficirov i 525 jezer i 345 prostih vojnikov.

Rus je na granici Bukovine vu prošlim tjednu pri miru bil, tak i mi. Samo iz nekojih stukov su neprijatelji na naše vojnike strelati, na kaj su jim naši kanoneri pošteno ođgovorili s našimi štući.

Nemški veliki luftbaloni su vu prošlim tjednu opet na Pariž bombe hitali. Vu subotu januara 29-ga ob 10 vur vu noći su doplivali nemški luftbaloni do glavnoga varaša Francuzke i kajti je velika megla bila, nisu vu Parižu spazili luftbalona, dok nisu počele svoje delo. Trinajst bombe su pustili nemci iz svojih zrakoplovah na varaš. Bombe su vnooga hiže vužgale i porušile, nadalje 33 osobah vumorile 44 osobah oranile. Francuzki replani su proti nemškim luftbalonom vu zrak se spravili, ali zbog velike megle nisu jih mogli najti vu zraku i tak su nemški zrakoplovi srećno k svojim četami dospeli.

Mini-tarstvo je naredbu dalo van, da budu oni gospodari, koji više zemlje imaju, iz bojnog polja na tri mesece dimo ođpuš-

teni, da si moreju gospodarstvo vu red postaviti i oranice si posejati. Svaki vojniki, koj k tomu juša ima, bude za »urlaub« pri svojem zapovedništvo mogel prositi.

Jeden englezki general, po imenu Hutton, je ođgovor držal na jednim spravišču. Vu svojem govoru je rekel, da Englezka još više vremena treba, dok nemšku podjarmiti more, ar k tomu tri leta nisu dosta. Ako bi to tak bilo, kak je napuhneni englez rekel, onda bi još dugo trajal tabor. Mi pak tak mislimo, da bumo mi, nemci i naši drugi savezniki predi gotovi s našimi neprijatelji, kak oni sami misliju, pak budemo jim predi mir diktuvati, kak bi oni radi.

Karpatske občine.

Od ranoga jutra, do kesnoga večera podjednoma bi imali kaj pisati od karpatskih obćinah. Mogli bi pisati od toga vnooga, ali tak se nam vidi, da vu tintarnici, vu koju si pero namaćemo, krv i suze ležiju nuter. Lani ov mesec karpatski vrhi još vu ruske jarke i dekunge su gledali. Vidli su slavnom krvjom poljanoga snega, potoke na kojih je čerleni led stal. Lani ovu vreme još vnoogim mestu, gde je drugda samo neobtesan medvez ostavil slēde svojom širokom tacum, kozačke škornje su družgale bēloga snega i ostavile grdošan slēd.

Uzbućeni siromaski rutēni bejžali su pred njimi ili pak pod pazduhom deržećim škerljaku čekali su strahovitne ruske čorde. Od bregov proti magjarski dolini, dobre magjarske familije hitro su na kola s hitale, kaj je bilo moći i morale su svoje hićicke ostaviti, jerbo na tragu je bil rus.

K tomu nē samo na večer je bil zadržan zrak, neg tak ponoći, kak i vu zorju. Kak dabi se sunce bilo zarabilo na zraku. S mirum je čerlena bila okolica. Vužigal je muska, gorela su sela, barem naši vitēzi nad čovećjom jakostjom hitili su se pred orijaške ruske čorde.

Itak zato vu Zemlēn varmegiji vuništili su 1853 hiž i 2670 gospodarstvenoga stanja, Šaroš varmegiji 1434 hiž i 2280 gospodarstvenoga stanja, Ung varmegiji 95

hiž i 130 gospodarstvenoga stanja. To su samo tri varmegije, gde pak su još druge?

Borili su se naši viteži i samo s velikom borbom su mogli svaki koračaj zemlje nazat zadobiti. Slavno su nazat zadobili. Kak jedna žereća stena iz kovine, rivali su nazat neprijatelja i samo jedanput je nestalo muske vu orsagu. Kak dabi si odeh-nuli bili kervavi Karpati nato.

Zatem je pretirani narod pomalem nazat se počel shajati, došel je svoje siromastvo iskat. Žeratina, ruševina, razvalina je kazala, ovdj je bilo selo, ovdj vam je bil dom, tam vam je stala kolibica.

Od pogoreće hižičke negdi stoji dimjak i kaže na nebo: »tam gledi človek i za ufaj se vu Boga!«. Žalosten, jako žalosten je ovaj kip, ali itak zato vmirovi človeka, jerbo iz ruševine život zvara.

Zatem je došlo toplo leto. Zmercavjeno drevje zeleno postane, vu ostavljenih jarkah travca i divjo cvětje raste. I jedanput samo, kak dabi iz zemlje zrasle privremene barake, privremeni stan.

I onda genulo se človečansko srdce. Dusevni novinari opomenuli su svakoga, kakvo dužnost ima prama onim siromakom. Jedna reč se je čula po celim orsagu: Nazat moramo zazidati karpatske občine. Penezi su samo lejali skup. Kratke četiri mesece 4 milljun 450 jezer 724 korune i 16 fillérov je došlo skup na ov cilj. Vnogi i vnogi, koj je vu mali spodrti kolibici drvtal od zime, lépo redovito zidano stanje dobi. Na mesto spodrte i požgane gnjézdice, lépo novu dobi. Svaka hižička, kak da bi cirkvica bila, kaže našo ljubav prama domovini.

Moremo si misliti skakvom čutjom i s kakvim srdcom bude stupil svaki vu svoju gnjézdicu. Kaj bude čutil, kad prvič na pragnogu dene.

Bormeš rad bi videl, kad jeden ili drugi siromak vu novu hižičku dojde. Najde se i takov koj nebude veruval, da sad je to sve njegvo zabadav, platiti nikaj nemora. Široku more gledati sad on, koj je vu mali kolibici s marhom: s birkami i svinjami skup živel i sad jedno lépo hižu dobi, koju od njega nigdar nišči nemore zeti. Kak su jemu prék dali, od one vure je njegvo sve, više mo nišči nemore vkraj zeti. Izbilja takov se more na kolena hititi plačuć i zakričati:

— Gospodin Bog, velika je tvoja milost!

Zatem se potiši i gledi onu, kaj sve sad ima. Po malem pak mu na pamet, dojde i onu, kaj néma. Vu hiži stoji najsilneše pohitvo, ali još vnogo svega fali, vnogo svega je treba još preskrbeti. Gde je krušno korito, korpice, solenka, mali lonec, veliki lonec, rangle, tepsije gde je jarem, brana, plug, gde su hamoti, gde je kosa, rasuhe, motika i lopata, gde je sekira i bog zna, kaj sve još druga. Kad je gazda odišel, toga svega dosta je imal.

Bilo je, néga sad! Sve je boj zakopal, kaj pak je goreće bilo, Bog zna kud već léče po svétu, kakti pepeli.

Jedno gospodarstveno društvo se je zmislilo, da to bi sve ovi ljudi nicali i svrhu toga spomenulo je i druga društva, da naj po celim orsagu takve stvari prosiju. Ne prosiju penenze, neg samo takvo gospodarstvo orudje, kakvo mi već nenucamo. Svaki ima nekaj takvoga na najži, koja

stvar s malim popravkom još bi se mogla nucati, dajte ove stvari karpatskim seljakom.

Gazdaricu naprimer srdi lonec, ako se mo jedno vuhu vkraj vtrgne, naj ga da tam; jesu motike, lopate, koje nikak ne paseju na ruku, takodjer željezne rasuhe, ako jedne svišešega imamo, neg idu vu Karpate, tam jim dobroga hasna zemeju. Néga tak nevrédne malenkosti, kaj nebi mogli tam ponucati. Dragi čitatelji, dajte Bogu hvalu, da je vas nišči né bantual na vašem domu, zahvaliti pak samo tak morete, ako se sad zmislite na one, koji su tuliko morali preterpeti. Aldujte nekaj za ove siromake.

Vu svaki občini je navučitelj iti notarijuš, koj zdrage vole bude ove stvari prék zel, stém brigu imel i kad više skup dojde poslal bude tam, gde na ove stvari jako čekaju.

Darujte nekaj za karpatske pogorelce.

Črnih bregov orsag.

Divji i vitežki puk je on, koj je sad doli del oružje pred našim slavnim šeregom. Čela historija ovoga naroda iz toga stoji: boj, boj i opet boj i nigdar se je još né pripetilo, da bi ov narod, črnih bregov puk, batrivost zgubil bil i za pardon prosil.

Na stotine i na stotine lét, néje poznal ov orsag, ov mali balkanski narod drugoga vladara, kak sam sebe. Turčini vu petnajsti stotini hitro su zadobili čeloga Balkana; najpredi Grčko i Bulgarsko zemlju, zatem pak Albaniju, Romaniju i Srbiju. Srbe su turčini na kosovim polju zbili i tak je čeli Balkan njim vu ruke došel, samo mala Črnogora je i na dalje se proti stavlala. Črnogorci su takodjer od srbske familije (Montenegro je talijansko ime i tuliko zlamenuje: Črnagora.) Kad su turčini na Balkan došli, črnogorci su se vu svoje planine potegli i vitežki su se dalje branili. Sve okoli su s neprijateljom bili obkoljeni, od juga, od sevrá, od ishoda i od zahoda su turske provincije ležale. Turski sultani, balkanski baši jeden za drugim su pošilali velike šerege na črnogorce, ali zabadav. Preladati né su je mogli. Črnogorci skrili su se med strahovitnami pečinami i kad je turski šereg vu kakvo dolino ili kotel došel, črnogorci su se nanje navalili i sve su je potukli. Od turskih vitezov na hiljadu i hiljada su ovdj našli svoju smrt svako leto. Vnogi put se je pripetilo, da niti jeden turčin je né živ ostal. Vnogi baša, koj je već višeput svoje vitezvo skazal, ovdj je moral smrt podnesti. Četiri sto lét je trpel ov boj bez prestanka, néje minula jedna desetina vu četiri sto leti, da turčini nebi bili probali Montenegro spotrti i pod jarmiti. Ako su turčini bili mirni, onda su črnogorci se gori zdigli i navalili su se na turske provincije, občine su požgali i porobili, turske stanovnike pak su nečimurno poklali. Vu vekivečnim boju črnogorci odevčili su se od dela, po bregah pak su i tak né mogli pole obdelavati, jerbo je sam kamen i zemlje néga. Gde pak su imali ma'lo zemlje i to su samo tak zvišešega obdelali. Poleg toga je narod siromašen ostal i vu vekivečnem boju čisto je odivjil. Sve delo jim je bilo. koze pasti. Navčili su se robiti. Iz vitežkih vojnikov pomalem živani su nastali i velika nevolá je to bila za

bliznje turske provincije. Svrho toga ave su probala turska gospoda, da črnogorce spotereju i pod jarmiju.

Kak divji su bili črnogorci, vidimo i stoga, da još pred šestdesetimi létmi su imali to šegu, da su turčinom glave odesekli i okolo cirkvih na drošce su nastavili, tak da je po jednim vekim boju čela šuma bila iz turskih glavih okolo cirkvih. Krvava sreča je jim sveta zapoved bila koja je iz toga stala, ako je što črnogorca zaklal, čeli rodbini je zapoved bila krvoloka čelo familiju sfondati.

Poleg toga krvoločnosti nigdar konca néje bilo.

S rusima već zdavnja još vu sedemnajsti stotini su se pobratili. Veliki Peter kad je turčine spotrti štel, zmislil se je na ov mali i vitežki narod. Znal je, da mu ovi proti turčinu jako napomoć moreju biti. Poslal jim penenze i oružje. Svrho toga montenegrovci navék su se štimali s ruskom rodbinstvom. Vladari, koji su takodjer i od vere glavni zapovednici bili, vu ruskim su se dali za biškupa posvetiti, gde su navadno navék lépo nagradu, penenze i oružje dobili. Ali zato i s našemi vladari su navék dobra bili, od kojih su takodjer né jedenput pomoć dobili, ako su vu sili bili. Zadnjiput 1852-ga leta naš kralj Ferenc József je črnogorce obranil. Turski sultan velikoga šerega je poslal vu Montenegro, da jedanput nekakvoga reda tam napravi i da više nebudu vu Bosniju vdrali i tam vekivečno robili. Sad je naš kralj jednoga generala poslal vu Konstantinopolj, koj je nagovoril sultana, da naj mir da črnogorcom.

Od vezda počemši su črnogorci vu miru mogli živeti i vu balkanskim boju 1912-ga leta se je poveksal jim orsag. Sad su opet vu zločesti položaj došli, kad su je srbi vu boj natirali. Pomoći druge né su imali, kak doli deti oružje.

Naši su vu Montenegro 372 štuke i petdeset jezer puških zadobili. Razmi se, da s vun toga još nezmerno svakojačkoga bojničkoga blaga, koj je vnogo i vnogo milljunov vréden.

KAJ JE NOVOGA ?

Naši neprijatelji.

(Popéva se na Kossuthovu notu.)

Ovo na kratkom zmisljeno,
Gde nas je više skup bilo,
Med sobum se spominali,
Kaj bi vu novine dali? — Éljen a haza!

Onda sem ja réči slagal,
Kaj nebi rad nikaj zlagal.
Pravu istinu sem spisal,
Neprijatelje obrisal. — Éljen a haza!

Rus, s francuzom i s englezom,
To su kak mesari skorom.
Krvoločnog srbijana
Su si samo zeli za psa. — Éljen a haza!

Njega na nas nahujstili,
Te pak su ga ostavili,
Ne su mu šteli pomoći,
Vezda si srb briše oči. — Éljen a haza!

Poslušajte dragi brati!
Kaj vam hočem povedati?
Prisegu smo položili,
Da bumo kralja branili. — Éljen a haza!

Kak na suhom, tak na vodi,
Tak nam pomori Bog dragi!

*Neprijatelje biadati,
Domovinu obraniti. — Eljen a haza!*

*Glejmo vezda na talijana,
On je tak, kak nora vrana,
Koja si za gnejzdu nezna,
Vtičice svoje nepozna. — Eljen a haza!*

*Vrana sim, tam zaletava,
Gde bu bolje? — si zmišljava.
Tak se i taljan zalotel,
Pak se je pošteno nasel. — Eljen a haza!*

*Taljan včinił takvo delo,
Koj potere ono zdelo,
Z koje predi dobil jelo,
Onda pojel je i zdelo. — Eljen a haza!*

*Ne je misil na poštenje,
Nit na dušno zveličenje,
Na onoga se postavil,
Koj ga trideset let hranil. — Eljen a haza!*

*Ferenc Jožef car austrijski,
Apoštolski kralj magjarski,
On ga hranil, on ga branil,
Ve se na njega postavil. — Eljen a haza!*

*Ferenc Jožef car austrijski,
Apoštolski kralj magjarski,
On nam je od Boga dani,
Koj nam domovinu brani. — Bog ga poživi!*

Dubravec F.

— **Naše čete pri Oslaviji.** Kak važno bitku smo zadobili pri Oslaviji, to samo on more prepoznati, koj tamošnje mesto pozna. Naše čete zavzele su pri Oslaviji stojeće talijanske jarke. Zaplenili su dvé mašinpuške, prijeli su 1197 talijanov i 45 oficirav. Ovaj broj ovdj puno više zlamenuje, kak dabi na ruskim frontu još jedenput tuliko rusov polovili. Talijane i na Monte San Michelu i pri Montalconi takodjer su kervavo nazat zbili. — Zrakoplivci naši na bergovi i alai talijanski tabor bombe su hitali.

— **Na dan dvajstijezer nemcov.** Jako su s méšne Times zvane novine englezke. Pišeju, da sad je već ně važno mesto Saloniki, odonud ravno tak slavno moraju englezi oditi, kak su iz Gallipoli pol otoka. Tam sad već némamo kaj iskati, kričiju ove novine, nemce na zapadnim bojnomo polju moramo zbiti. Svaki dan moramo dvajsti jezer nemcov zaklati i to tak dugo moramo delati, doklam jeden nemec bude na frontu stal. Nemci su već zdavnja, još 1914 ga leta to priliku dali englezom, kad su svoje regimente vu belgiju i vu Francuzko odpejali, da nebudo tak dalko od englezov. To bi već zdavnja bili mogli englezi napraviti, istina ako pravolē hočeju englezi na dan dvajsti jezer nemcov zaklati, onda něje dosta, da samo nemci budo tam, neg i englezi bi morali na lice mesta biti.

— **Bitke vu Bukovini.** Jeden romanski prefektus koj je dva dni bil na bukovinskim hataru povedal je, da na rusko novo leto i na tri kralje su bile najvekse i najkervaveše bitke. Štuki podjednoma su ručali, ali narod se je već tomu tak privičil, da niti ne spazi, kai se dogadja na okolic. Po noći još jakše bitke su bile. Rusi vnožina rezerve su spravili na front, da Toporonca zadobiju i da odovud moreju proti Cernovicu napredovati. Zabada v jim je bila sva minka, niti jeden koračaj ně su mogli naprē dojt, jerbo magjarski i austrianski regmenti vu tak dobrih pozicijah stojiju, da je neprijatelj nemore odonud

vun pretirati. Za Cernovica još vno go krvi se bude preljal na ovim frontu.

— **Essad baša mir hoče napraviti.** Humanitē turske novine pišeju, da su naprē znali vu Turskim, kaj bude postiglo Montenegro. Znali su, ako Lovčen brēg prepadne, mali orsag moral se bude predati Austria-Magjarski. Sve novine neprijateljske špotaju talijanskoga kralja zakaj je ně branil Montenegro i zakaj je ně niti jeden gram puškinprah poslal svojemu tēsto. Nikita poleg toga moral je kapitulirati. Ali nesmemo se čužiti, ako još jedna nevolja postigne antanta. Rēč pak je od Essad baše, koj je do denes najveksi gospodar i vodja bil vu Albaniji i sad kad se Nikita predal i on hoče s Austria Magjarskom mir napraviti, jerbo već zdavnja vidi, da talijani se samo igraju vu Albaniji i ako jedna zločesta vura dojde, odmah ostaviju Albaniju. To sve zna Essad baša i ravno zato hoče s nami mir napraviti. Vu talijane se već ne zaufa.

— **Kip bojnoga polja.** Montenegrovska kapitulacija strahovitno je prestrašila naše neprijatelje, najmre pak talijane. Oni bi mogli na pomoć iti Montenegro i na to je antant s mirom je silil. Talijani čekali su stēm od dāna, do dana i kad se je Montenegro na milost predala, talijani su bili prvi, koji su s celom močjom počeli zijati po svēto, da Montenegro je izdala antanta i da se je već sdavnja pripravljala k tomu. Što bi to veruval? Im onda nebi bili dali črnogorci na Lovčen bregu stojećega festunga spodrti, nebi bili na stotine tam smrt podnesli.

Rusi na bessarabinskim frontu još podjednoma probaju liniju predrti i vu Bukovinu vđrti. Zadnje dane su već ně samo s mašin-puškami tirali svoje vojnike vu oženj neg i štuki su strēlali nanje odzaja. To tak moramo razmeti, da na zadnjo liniju odzaja zmeške granate su spuščali tak, da ništi je ně mogel nazat retirirati. Vu ovim krvoločnim ognju celi bregi mrtvih je pred našemi šanci.

Rusi previdli su, da jeden za drugim su nazat zbiti i sad su henjali tak silno šturmati, kak su od početka. Lehko, da opet friske rezerve čekaju, da opet regimente spuniju. Nas samo to veseli, da i neprijateljske novine tak pišeju, da něga na svēto takvoga šerega, koj bi našo bukovinsku liniju predrti mogel.

Talijani poleg Montenegre su tak preplašeni, da nikaj ne ufajo za početi na bojnomo polju i samo negda—negda počmeju iz štukov strēlati na zlamenje, da su još živi.

Turčini s peržijančani skup pri Urmia vodi strahovitno su zbili ruse.

— **Pošta i strošek.** Trgovački ministerium jedno odredbu je dal vun, poleg koje odredbe něje smeti iz orsaga vun poslati pšenicu, zito, ječmena, kuruzu, melo, takodjer špeha, slanine i svinisko mesu. Takve pake na pošti nesmeju gori zeti. Koj pak bi se itak podufal i to bi napravil, petnaist danov resta i dvē sto korun štrofa se zahodi.

To smo samo zato spisali, da opomenemo naše čitatelje, da něje smeti nikakvoga stroška na bojnomo polju stojećem pošilati, jerbo oni su svi vun iz orsaga. Koji su još doma vu orsagu po kasarnah ili vu špitalah onim i vezda je slobodno sve pos-

lati. Vno go stroška se je skvarilo, kojemu na bojnomo polju stojeći nikakvoga hasna ně su mogli zeti, doma ostajućem pak je to itak falilo, svrho toga su tak oštro to zabranili.

— **Glavobolje ili migrene** dadu se vrlo lako odstraniti ako upotrebljavate Fellerove boli ublažujuć, oživljavajući »Elza fluid«. Time se pokvasi čelo i slijepočice te se pusti, da se fluid pomalo upije, a djelovanje toga je, za kratak čas izvauredno osjećanje. Tko iz iskustva zna, da mu kod glavobolje pomaže toplina, neka si omota sa »Elza fluidom« natrte slijepočice sa suhim rupcem. 12 boca pravog boli ublažujućeg »Elza fluid«, salje franko za 6 kruna ljekarnik E. V. Feller, Stubica, centrala br. 124 (Hrvatska). (ev)

— **Budapeštinski honvėdski regiment vu boju.** Svi skupa znamo, da na talijanskim frontu je naj teži vojovati, jerbo strahovitne go'le pećine plaziti i bez svakoga strēljanja je na smrt nevarno.

Na ovim bojnimo polju strēlaju najbolje iz štukov. Više danov već kak jezero štukov ruči i hitreše strēlaju, kak je vu bubenj bubnjati moći. Poleg toga ně samo kuglje, neg i kamenje vno go vojnka teško pležera.

Budapeštinski honvėdski regiment takodjer ovdj stoji i strahovitne bitke je već pretrpel. Od novembra 24 ga, do 30 ga dan i noć podjednoma su strēlali talijani St. Michelē brega i samo jeden dan osem sturmih je ov regiment nazat zbil.

Decembra 6 ga do 8 ga pak su San-Petrano brega strahovitno strēlali i tak šturmati, da 7-ga od jedne kompanije skorom ništi je ně ostal. 9-ga decembra pak je deveta kompanija zapoved dobila, da naj prevzete jarke nazat zeme i naj pretira odonud neprijatelja. Šturma izverstno spalala vun i talijane dalko su pretirali. Neprijatelj od serditosti strahovitno je dvē vure strēlal na ovu poziciju. Zatem je došla jedna jaka šturma. Naši honvėdi petdeset korakov blizu su pustili talijane i onda takov oženj su dali, da niti jeden clovek je ně na nogah ostal. Zatem opet je strahovitno strēljanje došlo, do pete vure na večer. Sad su premenili deveto kompaniju. Na bojnomo polju svi su već tak mislili, da od ove kompanije od strahovitnoga strēljanja niti jeden clovek je ně ostal živ. Na veliko čudo samo tri vojnike je kompanija zgubila.

— **Kak je vušel Peter, srbski cesar.** Znamo, da naši glasovitni vojniki celo Srbiju su zadobili. Peter kralj, koj se je i magjarskim srbom tak prekazal, kak njihov cesar, samo tak je mogel pred našemi vojniki vuđiti, da si je samo života obranil. S njim je bil i jeden doktor, koj je takodjer vu Talijansko vušel, on je puvedal, kak su vušli. Prek Albanije po strahovitnih pećinah su se skitali, svi su na konji bili. Vu družtvi je i Pašić minister bil. Dan i noć su jahali vu strahovitim zimi, stroška su skorom nikakvoga ně imali. Na noć radi su bili, ako su kakvo kolibicu našli, gde su se malo počinuli i od topili. Albance su za kruh i za mleko prosili, koji su jim ně jako zdrage vole dali. Nazadnje na smrt spotrli i betezni su vu Škutari došli, odkud su po jedni hitvalni ladji vu Saloniku se odpejali.

Peter kralj višeput je skonja doli opal i jedenput se je tak potukel, da su mislili, nebude mogel dale jahati.

— **Ruskoga cara telegramm.** Vu Nisu našli su Šandor hercega jednoga kufra, vu kojem su dva listi i jeden telegramm bil. S med pismih telegramm je naj važneši, koj iz dvě jezero réčih stoji. Ov telegramm je vužgal celoga sveta. S ovim telegrammom je nabrstil car srbe, da na naš ultimatom naj se nikaj nebojiju i kak je ov telegramm vu Belgrad došel, Peter kralj odmah 1914-ga julišua 25 ga popoldan ob tretji vuri odredil je mobilizaciju. Carov telegramm ov historinski dan vjtro andišel iz Sentpétervara i po ruskih, romanskih i srbskih drotov je došel ta, kam je odredjen bil, vu Belgrad.

Doklan su srbi né dobili ovoga telegramma, né su znali kaj odgovoriti na naš ultimatom, kojega je Giesl naš konzul 1914-ga leta julišua 23 ga dal prek Pacsu financ ministru popoldan ob šesti vuri i za odgovor je samo četerdeset osem vur ostavil. Na ultimatum Peter kralj, Šandor kraljič i Pašič ministerepizident zurili su se vu Belgrad, jerbo ravno onu vréme niti jeden je né bil doma. Pred poldan niti s konaka, niti pak odministerstva nikakov glas je né došel, kakov odgovor budemo dobili na ultimatom. Samo 1914-ga julišua 25 ga pred poldan su takvi glasi došli iz konaka, takodjer i s ministarstva, da Srbija pripravna je sve na onu, kak ultimatom od nje zahteva. Punktum ob dvanajsti vuri srbski ministerium vu sve glavne varaše je telegrafiral, da dobrovolno bude se znami na ravnal i nikakve bune nebude.

Popoldan ob dvemaj vurah veliko drkanje je nastalo tak vu konaku, kak i vu ministeriumi, došel je carov telegramm, došlo je dvě jezero réč. Vu telegrammo je to stalo, da Srbija nesme prevolit ultimatom i car je pripraven s celom svojom vojskom braniti Srbiju. Odmah sve se je preobrnilo vu Belgradu. Ob tretji vuri već je bila zapoved vun dana svrhu mobilizacije. Popoldan ob peti vuri Pašič minister pohodil je Giesl našega konzula i prek mu je dal odgovor na naš ultimatom, vu kojem neće prepoznati, da mi imamo nekaj zahtevaši od Srbije. Nato je Giesl odmah ostavil Belgrada i počela se strahovitna borba, vu koji smo već tri kralje spravili iz tronuša. Četrto ga pak za kratko vréme budemo.

Dakle odprla su se vrata po ovim telegrammu, koj nam došel sad vu ruke i stopram vezda vidimo što je zrok celomu boju i s bog koga mora na milljun i milljun ljudstva iz sveta preminuti.

Kak se je car k boju pripravil i kad smo mi to spazili, najmre pak Vilmoš nemški cesar, koj ga je taki za odgovor potérjal, da kaj dela, tak je odgovoril Vilmošu, da samo veliko muštru hoće imeti i nikakvo nakanenje néma prama nam. Sad vidimo, kak je né imel.

— **Zeppelin ober Pariša.** Na sve strani se je započel boj i vu zraku. Minuču subotu na večer okolo jedenajste vure doletel je jeden Zeppelin i vu veliki megli više bombih je hitil na Paris Bombe su veliki kvar napravile i vno go ljudstva je vumrlo. Vu jednom mestu petnajst mužkih, a vu drugim mestu pak jeden mužki i tri-deset ženskih je mrtvih ostalo s vun toga

pak je strahoviten kvar. Jedna palača se podrla. Paris je vu kmici bil.

— **Vu Severni Montenegri.** Iz Montenegre takvi glasi su došli, da skorom vu svaki občini s celom svečanostjom čekaju naše vojnike. Kad su vu Goransko ulazili, pred občinom občinski poglavari i srbski pop je čekal i s lepim govorom vu prijeli naše. Vu Montenegri jako se veseliju našim, jerbo skorom sveposud stroška deliju zagladjenomu narodu.

Cela Montenegro je nam vu rukah i tak moremo reći, da skorom svi su već prek dali oružje s vun onih, kojim je dopušćeno i nadalje oružje nositi. Za vezda zadobili smo vu Montenegri tristočetirinaest štukov, petdeset masinpuških i petdeset jezer svakojačkih puških. Popriliki ravno tuliko, kuliko oružja je imel Nikita.

— **Buri i japanci vu Egijptomu.** Iz Londona javiju: Prva bur-brigada, koja je iz Pretorije odišla, već je došla vu Egijptom. Brigadu su vu Alexandriji nastanili. Takodjer javiju, da japanske ladje Kasaga, Tokina i Citom vu Szuez su došle i tam s englezkami ladjami skup budu branile čatornu.

— **Mirko herceg se je predal.** Pred nekojim danom Mirko herceg na automobilu vu Cetlinje je došel i vu otcovim kaštelju se je nastanil. Kad je jeden naš vekši oficir prednjega došel, odkapčil je doli sablju i prek ju je dal, na zlamenje, da se preda. Razmi se, da sablju odmah je nazat dobil i od potlam pred gradom straža stoji i vu svem ga tak poštujeju, kak svakoga, koj je iz kraljske familije. Mirko herceg višeput je i sam na konferenciji nazočen bil, vu koji se za mir pogadjaju. Mirko herceg slobodno hodi po Montenegri i néje zarestěran, kak to naši neprijatelji govoriuju i po svojih novinah pišeju.

Antivari, Dulcigno i San Giovanni di Medua vu rukah nam je i kak se vidi talijani sva mesta spraznili budo kre morja i dalje se doli na jug potegneju. Kak se čuje samo Valonu hoćeju braniti. Opet drugi glasi su tak govorili, da talijani i Valonu ostaviju, kad se naše i bulgarske čete preblizavale budu. Talijani nemáju tuliko vojske vu Albaniji, da bi se proti nam i proti bulgarcom srećno mogli braniti i svrhu toga skorom sve pozicije su već spraznili.

— **Durazzó i Valonu su bombardiralj zrakoplivci.** Januara 25 ga pet, januara 27-ga dva i februara prvoga tri zrakoplivci Durazzo varaše i morsko postajališće bombardiralj. Barem su talijani jako strělali nanje, bez svake falinge su nazat došli.

Februara 2 ga tri zrakoplivi su na Valonu hitali bombe i više ladjih su potopili. Štuki su strahovito strělali na zrakoplove i jednoga su vu motor tak trofilj, da je moral doli na vodu se sestil. Kad je to Konjovic lejtinand iz jednoga zrakoplova videl, odmah je s jednim zrakoplovom ta odletel i moguće mu je bilo, da dva oficire sobom zeme na svoj zrakoplov i s njimi je nazat odletel vu Cattaro, gde su je sveilikim veseljom čekali. Dvě vure 220 kilometrov su preleleli.

— **Peržijanci proti rusom.** Iz Konstantinopolja pišeju, da na turski-peržijanski granici četirinaest jezer peržijančana

se je na ruske regimente navalilo i strahovito su je potukli. Rusi su divjo pobegli. Peržijančani zadobili su vu ovi bitki osem štukov, osemsto petdeset puških, dvanajst automobilov i vnozina municije i drugih potrebnih stvari.

Vu Peržiji takodjer su rezglasili sveti boj i sad svakomu peržijančanu sveta dužnost mu oružje pograbi i skim predi na neprijatelja iti. Peržija takodjer više sto jezer vojnika more turčinom na pomoć dati.

Za taborsku poštu gotovi kuvertisa napisom, takodjer i TABORSKE KARTE se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižaric. Clena: kuvert—2 III. — taborska karta — 1 III.

Kak stojimo vu taboru?

Srbska zemlja vre na slaboj nogi stoji, Magjarska i Nemška nje se ništ ne boji. Magjarska i Nemška zemlja plemenita, Zato ju neblada kakva god knafiga.

A ta ruska zemlja na velikom stoji, Magjarska i Nemška se nit nje neboji. Magjarska i Nemška se nit nje neboji, Zato ruski cesar samo da nezdoji.

Ruski car zbog toga samo da nezdoji, Ako hoće mira, naj peneze broji. Ako neće cesar peneze brojiti, Moremo ga izda dvě, tri leta biti.

Imamo mi stroška, pak i dosta ljudi, Gospodinu Bogu hvala za to budi! Nebojimo se niti talijana, Jakost naša jim je vre dobro poznana.

Ve nam Bog pomori i Majka Marija! Da bu srećna naša mila domovina. Či nam Bog pomore, v sreći bu ostala, Ruska velka vojska nebu naš bladala.

Ruskomu cesaru velka bu sramota, Moral bu podnesti tak velikoga špota. Bil bi ga podnesel njegov prvi vodja, Ali mu je skočil, se prebojal toga.

Premislil je vodja: dobro nemre biti, Meni bude bolje sveskup ostaviti. Dobro je napravil, pak sve skup ostavil, To taboru drugač bil bi on sve platil.

Ruski svelli cesar dal mu je to znati, Po nekim taboru bu ga dal skončati. On si je premislil, bolje bu oditi, Kak za Rusku-Poljsku glavicu zgubiti.

Ve je počel cesar sam trupa voditi, Ali je svejedno, moral bu zgubiti. Prajski su junaki kak zeleno drevje, Nego ruski cesar to izda neverje.

Magjarski junaki takaj kak kamenje, Gdegod dojdu v ogenj, ne jim za življenje. Svaki si tak misli: makar bu vumreći, Za to se mi rusu nedamo potreći.

Sam nam Bog pomori, Jezuš svemogući! Na tem svétu drugi nemre nam pomoći. Vu te se ufamo Ti Majka Marija! Ti si nam na svétu navék pomagala.

Tej se zahvalimo Jezuš svemogući! Da nam dobro ide, pak da smo tak moćni! Jezuš svemogući, ki-nam je dal znati, Kaj smo mogli ovu pšesem napisati!

Pilsen, vu špitalu.

Tóth Gáspár
iz Damáse.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36—
Rozs	Hrż	28—
Arpa	Ječmen	28—
Zab	Zob	28—
Kukorica uj	Kuruza suha	26—
Fehér bab uj	Grah beli	40—
Sárga bab	Grah žuti	40—
Vegyes bab	Grah zmešen	40—
Kendermag	Konopljeno seme	50—
Lenmag	Len	50—
Tökmag	Koščice	90—
Bükköny	Grahorka	34—

Prodavačica

popolnoma zvežbana u manufakturni, specerijski i železni stroki, vešta hrvatskoga i nemačkoga jezika želi mesta.

E. Kurent Lichtenwald, Steiermark.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

SZAVATOLT
VALÓDI
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK gőz-pároló telepéből Bareola

COGNAC-GŐZFŐZDE, ÁLLANDÓ HIVATAL. VEGYI ELLENŐRZÉS ALATT

512 82-85

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

Nagyszerűen bevált a harcötren küzdőknel és általában mindenkinél mint legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment.

csapci
compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K. -80, 140, 2-

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlanhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága 1, Elisabethstr. 5. Haponkénti szétküldés.

VILÁGHÁBORU

legújabb

TÉRKÉPEL

(Európa, Szerbia, Oroszország, Franciaország, Törökország és Olaszország)

különte kiadásban és nagyságban kaphatók

Fischel F. (Strausz Sándor)

könyv- és papirkereskedése Csáktornya.

A Feller-féle jöltevő, frissítő, élesítő hatású

„ELSA-FLUID”

megszüntet

izületi fájdalmakat

12 üveg bérmentve 6 korona Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágrábmege). — Több mint 100.000 köszönlevél és orvosi ajánlás.

Intelligens, művelt nő keres nappali foglalkozást.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Bőrkereskedő:	
Mayer Testvérek	Csáktornya
Borbély és fodrász:	
Nádasi Nándor	Csáktornya
Mik Szilárd	Csáktornya
Mézeskalácsos és vászgyertyaöntő:	
Tihanyi Mihály	Damása
Butorraktár:	
Horák Ödön (butor- és koporsóraktár)	Csáktornya
Cipész:	
Kelemen Sándor, férfi és női cipész	Csáktornya, városház épület
Divatárúház:	
Liszt és Brodnyák	Stridóvár
Fényképész:	
Ifj. Kovács István	Csáktornya
Férfi szabó:	
Ivácica Ignác	Csáktornya
Bedics Ferenc	Csáktornya

Fűszerkereskedés:	
Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a »Mútrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára	Csáktornya
Gráner Testvérek	Csáktornya
Mráz J.	Csáktornya
Deutsch Salamon	Csáktornya
Hirschsohn Henrik	Csáktornya
Sztrábia Testvérek	Csáktornya
Deutch Rezső	Kisszabadka
Toplák György	Drávasiklós
Kávéház:	
Prückler K. Zrínyi kávéháza	Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza	Csáktornya
Deutch Jenő	Csáktornya
Kötélgyártó:	
Dornik Rezső	Csáktornya
Kőfaragó és sirkőkészítő:	
Terstenyák Bódog	Csáktornya
Mészáros:	
Antonovics József	Csáktornya
Órás- és ékszerész:	
Pollák Bernát	Varaždin

Pezsgőgyár:	
Muraközi Pezsgőgyár	Csáktornya
Pék:	
Petrics Viktor	Csáktornya
Petrics Ágoston	Csáktornya
Szállító és deszkakereskedő:	
Löbl Mór és Fia	Csáktornya
Uri- és nődivat, játék- és	
Kelemen Béla	Csáktornya
Vaskereskedés:	
Bernyák Károly utóda	
Binder Károly	Csáktornya
Prostenik Gusztáv	Csáktornya
Vendéglők:	
Prückler Károly	Csáktornya
Pecsornik Ottó	Csáktornya
Hencsey Gábor	Csáktornya
Antonovics József	Csáktornya
Budai József	Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb)	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya

Kelemen Imre	Csáktornya
Prusácz Alajos	Csáktornya
Deutsch Zsigmond	Csáktornya
Schlesinger Mór	Csáktornya
Bagola István vendéglője	
»A vasúthoz«	Csáktornya
Singer Salamon	Kisszabadka
Sőjőry János	Drávanagyfalu
Novák József	Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv.	Drávaszárhely
Kovács Mihály korcsm.	Drávaszárhely
Leitmann Bálint	Szentilona
Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-tér 13.	
Kozják Mihály	Kisszabadka
Baumhack Re só	Szentilona
Reiner János	Ráczanizsa
vegyeskereskedés, Petánczi savanyuvíz központi raktár és szállítási vállalat	
Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős	Csáktornya
Spitzer Elek vegyeskereskedés és korcsmáros	Pusztafa
Vászonkereskedő:	
Szivoncsik Antal	Csáktornya

MEGHIVÓ.

A Stridóvári Takarékpénztár Részvénytársaság

1916. március 12-én délután 1/2, 4 órakor tartja meg intézeti helyiségében

X. rendes közgyűlését

Stridóvár, 1916. január 7.

melyre a t. részvényesek meghívotnak.

Danitz Sándor s. k. elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. Megnyitó.
2. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság közgyűlési jelentése.
4. Az 1915. évi zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, a felmentvény megadása.
5. Danitz Sándor elnök, Fejér Dénes igazgatónak, Bellovics Antal, Krauthacker József, Nemes Ferenc, Stern Miksa, Strausz Miksa és Zechmeister Viktor igazgatósági tagoknak egy évre leendő megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság két póttagjának Farkas Lajosnak és Dobsa Kálmánnak egy évre leendő megválasztása.
8. Esetleges indítványok.

Minden egyes részvény a közgyűlésen csak egy szavazatra jogosít. De 35 szavazatnál többet akár saját részvényei alapján, akár meghatalmazás útján senki sem gyakorolhat. Szavazati jogát minden nagykorú, önrendelkezési joggal bíró részvényes, akár férfi, akár nő gyakorolhatja, de megkívánatik, hogy részvényesi minősége a közgyűlést megelőzőleg 30 nappal a részvénykönyvben igazolva legyen. Jogi személyek, kiskorúak és gondnokság alatt állók csak törvényes képviselőjük által, habár részvényesek is, képviselhetnek.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

	K	f		K	f
Pénztár	16225	61	Részvénytőke	120000	—
Giró számla az O. M. B.-nál	1819	44	Tartalékalap	33000	—
Postatakarékpénztár	430	53	Betét	437239	23
Szabadszámlán bankoknál	11016	31	Heti-betét	6394	50
Folyószámla	1470	55	Visszleszámitolás	105243	87
Váltó	575385	48	Heti-betét kamat-tartalék	482	19
Adóslevél	76034	92	Lombard	24000	—
Heti befizetési adóslevél	3793	—	Osztalék	246	—
Értékpapir	51000	—	Átmeneti kamatok	8663	45
Felszerelés	1937	54	Nyeremény	22736	44
Perköltségi előleg	723	41			
Átmeneti kamat	15147	24			
Óvás	218	98			
Telefon letét	50	—			
Különbféle követelések	1650	14			
Értékpapir függő kamat	1102	53			
	758005	68		758005	68

VESZTESÉG.

VESZTESÉG- ÉS NYEREMÉNY-SZÁMLA.

NYEREMÉNY.

	K	f		K	f
Betét-kamat	19650	02	Kamatok és díjak	66265	59
10 %-os betét-kamat-adó	1965	—	Áthozat 1914. évről	5047	73
Heti betét-kamatozás	203	22			
10 %-os heti-betét kamat-adó	20	32			
Visszleszámitolási kamat	12416	92			
Adók	3262	49			
Illeték	166	90			
Tiszti fizetések	5098	75			
Költség	2313	48			
Tiszteletdíj	2424	50			
Irodabér	360	—			
Tiszti lakbér	480	—			
Leírás felszerelésből 10%	215	28			
Nyeremény	22736	44			
	71313	32		71313	32

Stridóvár, 1915. december 31.

Alt Ferenc s. k.
Krauthacker József s. k.
ig. tag.

Danitz Sándor s. k.
elnök.

Pátkai Jakab s. k.
Dr. Viola Vilmos s. k.
Krampatics József s. k.
felügyelő-bizottság.

Lippich László s. k.
főkönyvelő.

Meghívó.

A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság

1916. február hó 26-án d. u. 3 órakor tartja meg az intézeti ház tanácstermében

XX. évi rendes közgyűlését,

amelyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja:

Csáktornya, 1916. évi január hó 27-én.

Az igazgatóság.

Tárgyak:

1. Megnyitó.
2. Két részvényes válasza a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az 1915. évi számadatok megvizsgálása; a mérleg megállapítása; a tiszta nyereség felosztása.
5. Két igazgatósági tag megválasztása 3 évre.
6. Netáni indítványok.

Figyelmeztetésül kivonat az alapszabályokból:

49. §. Minden egy-egy részvény tulajdonosa jogot ad a közgyűlésen való jelenlétre és itt a határozatok hozatalában való befolyásra.

Egy részvény egy szavazatra jogosít, két részvény kettőre és így tovább egész 50-ig, melynél több szavazat egy személyben nem egyesülhet, bármennyi részvény is képviseljen valaki akár saját, akár a meghatalmazója részvénye alapján.

50. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen, avagy meghatalmazott ugyancsak részvényes által gyakorolhatja.

E jog gyakorolhatására megkértyantik azonban, hogy úgy a megjelenő és a meghatalmazó, valamint a meghatalmazott részvényes is nagykorú legyen.

A szavazási jog csakis oly részvények alapján gyakorolható, melyek legalább 4 hét óta vannak a részvénykönyvben az illető nevére beírva.

A részvényesi minőség mellett a részvények tényleges birtoklásának igazolása megkívánandó lévén, ez okból csakis a közgyűlést 3 nappal megelőzően letett részvények alapján érvényesíthető a szavazási jog.

51. §. A törvényes képviselők, vagyis a gyámok és gondnokok kivételével minden meghatalmazott szabályszerű meghatalmazással tartozik képviselői minőségét igazolni.

Vagyon.

Mérleg 1915. december 31-én.

Teher.

	KORONA			KORONA	
Pénzkészlet	31670	01	Részvénytőke: teljesen befizetve	500000	—
Órlo-követelés: az Osztrák-Magyar Banknál	3460	92	Tartalékalap	38900	—
Postatakarékpénztár	645	06	Nyugdíjalap	3300	—
Értékpapírok: 1914. XII./31-iki értékben	104798.46		Betétek	1006827	50
1915-ben vétel	74406	—	Heti-betét-üzletág: a befizetések összege:	48651	—
	179204.46		Heti-betét-kamat tartalék: a befizetések kamatoztat.	3983	22
vesztéség	217.25	178987	Lombard-kölcsönök	20000	—
Intézeti ház: 1914. XII./31-ikén szerepelt értékelés:	101000	—	Átmenő-kamatok: egyenleg	12567	70
értékcsokkentés címén leírás	1000	—	Visszleszámitolás	369611	50
Irodai berendezés: 1914. XII. 31-én szerepelt értékelés	7600	—	Fel nem vett osztalék	309	—
értékcsokkentés címén leírás	300	7300	Hitelezők: lombard kamatért	152	50
Váltó: tárcában és visszleszámitolásban	1494065.13		Elszámolatlan pénzküldemények	2663	25
leírás	170	1493895	Leleletek: a felek által befizetve, kincstártól még		
Adósléví: bekebelezett	134011.91		nem igényelve	20	—
kezelt (490 K leírás után)	36265	170276	Tiszta nyereség	39741	27
Heti-betét-adósléví	17289	91			
Bank-folyó-számla: visszleszámitoló hitelezőknél	3177	45			
Váltó óvasok: kinlevőség	1521	57			
Előleg értékpapírra	70	—			
Bírói letétek	1706	90			
Telefon-letét	50	—			
Fizetési előlegek	545	—			
Adósok: folyó-számlabeli megterhelések	21647	86			
Intézeti ház tűzbiztosítása: 10 évre előre megfizetett cím	608.67				
ebből az 1913/15-re eső 3 részlet	182.61	426			
Hátralékos kamatok: 6%-os alapon számítva kitenne	20096.42				
preventív tartalékolás (30%)	6038.56	14057			
		2046726		2046726	94

Veszteségek.

Eredmény 1915. december 31-én.

Nyereségek.

	KORONA			KORONA	
Állami és megyei adók	9412	—	Nyereség-áthozat az 1914. évről	102	32
Községi adók	2507	97	Adósléví kamatok: egyenleg	13298	31
Kereskedelmi és iparkamarai adó	214	28	Váltó-kamatok	144660	01
illetékek	213	18	Heti-betét-adósléví kamatok	1244	44
Betét-kamat-adó	5208	43	Értékpapír-kamatok	6596	22
Heti-betét-kamat-adó	229	02	Értékpapír-kölcsönj	86	22
Betét-kamat	52084	25	Részvény-átíratási-díjak	280	—
Heti-betét-kamat	2290	18	Adósok kamatja	868	40
Visszleszámitolási kamat: egyenleg	34378	32	Jegyzési jutalék: a nálunk s általunk jegyzett Hadi-		
Fizetések	14700	—	kölcsön után	1732	35
Tiszteletdíjak	3410	—	Értékpapírra adott előlegek kamatja	3	50
Költségek	2751	31	Házbérvédelem: az emeleti helyiségek bére és az		
Irodabér: a községgel volt bérszerződés alapján			intézeti helyiségek bérértéke	5000	—
1915-re	150	—	Idegen pénzügyeztetéknél volt betétek kamatja	1081	91
az intézeti házban birt helyiségek évi bérértéke	3000	—	Perköltségek: az előző évekből való megtérülés	291	61
Betegségilyő pénztári díjak	87	64	folytán		
Lombard-kamat	152	50			
Szövetségi tagdíj 2 évre	160	—			
Betöréssel lopás ellen való biztosítás	235	88			
Épület karbantartási költségek	473	74			
Intézeti épületek tűzbiztosítása	60	87			
Arfolyam különbség: a magán forgalmi jegyzések					
alapján vett értékeléssel	217	25			
Leírások: az irodai berendezésből	300	—			
az épület értékéből	1000	—			
a váltó állományból (egyenleg)	1617.20				
adósléví	490	3407			
Adományok	160	—			
Tiszta nyereség	39741	27			
		175245		175245	29

Megvizsgáltatt és rendben találtatt.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság.

A könyvelőség.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyan.